

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2023 m. gruodžio 5 d. Nr. 21RE1- 289 (AG1-272/08-2023)
Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Lionelos Gelmanienės, Edvardo Juciaus ir Birutės Pranevičienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), sekretoriaujant Jurgitai Daučiūnaitei, pareiškėjai L. T. B.,

viešajame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka, surengtame nuotoliniu būdu naudojant Microsoft Teams programinę įrangą, išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos L. T. B. skundą atsakovei Kauno miesto savivaldybės administracijai dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-10-06 sprendimo Nr. 89661 panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja L. T. B. Komisijos prašo panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-10-06 sprendimą Nr. 89661 „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamo vandens išlaidų kompensacijos“ (toliau – ir Sprendimas) ir įpareigoti atsakovę pareiškėjos 2023-09-11 prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti išnagrinėti iš naujo (b. l. 1, 2).

Skunde nurodo, kad atsakovė pareiškėjai skundžiamu Sprendimu neskyrė šildymo, karšto ir geriamo vandens išlaidų kompensacijos. Nurodo, kad ji neturi galimybių susimokėti mokesčių, nes gauna tik (*duomenys neskelbtini*) eurų pensiją, įskaitant našlės pensiją; vyras mirė prieš 15 metų. Turi sodybą, kurioje niekas negyvena, žeme nesinaudoja, bet pareiškėja moka mokesčius, nors jokių paslaugų negauna (nevežamos atliekos, nenaudojama elektra ir kt.), šią sodybą pareiškėja paveldėjo iš anytos. Nurodo, kad be minėtų išlaidų, privalo mokėti mokesčius ir už nuosavybės teise turimą butą.

Posėdžio metu papildomai paaiškino, kad skolų už buto mokesčius neturi. Paveldėtos sodybos neturi galimybės parduoti, nes ilgus metus bendraturčiai nesusitvarkė žemės sklypo dokumentų, yra labai sunki materialinė padėtis.

Atsakovė Kauno miesto savivaldybės administracija (toliau – ir Savivaldybė) atsiliepiame į pareiškėjos skundą prašo L. T. B. skundą atmesti kaip nepagrįstą (b. l. 16 - 20).

Atsiliepiame į skundą nurodo, kad pareiškėja kreipėsi į atsakovę su 2023 m. rugsėjo 11 d. prašymu - paraiška dėl būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijos už laikotarpį nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. iki 2024 m. balandžio 30 d. Savivaldybės Socialinės paramos

skyrius 2023 m. spalio 6 d. sprendimu Nr. 89661 pareiškėjos prašymą atmetė Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau – ir Paramos įstatymas) 6 straipsnio 1 punkto ir 7 straipsnio 1 dalies pagrindu (nuosavybės teise turimo turto vertė viršija turto vertės normatyvą).

Paaikškina, kad Paramos įstatymo 6 straipsnyje numatyta, jog teisę į socialinę pašalpą turi bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į socialinę pašalpą, jeigu kreipimosi dėl socialinės pašalpos metu atitinka visus šiame straipsnyje nurodytus reikalavimus: 1) bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė neviršija turto vertės normatyvo. Jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė viršija turto vertės normatyvą, nustatant teisę į socialinę pašalpą, kai kreiptasi pirmą kartą arba praėjus ne mažiau kaip 24 mėnesiams nuo paskutinio mėnesio, už kurį socialinė pašalpa buvo paskirta, šis reikalavimas 3 mėnesius netaikomas; 2) vidutinės pajamos, nurodytos ir apskaičiuotos pagal šio įstatymo 17 ir 18 straipsnius, tenkančios vienam iš bendrai gyvenančių asmenų arba vienam gyvenančiam asmeniui per mėnesį, yra mažesnės kaip 1,1 valstybės remiamų pajamų dydžio; 3) kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas (įvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šio įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į piniginę socialinę paramą. Paramos įstatymo 7 straipsnyje reglamentuojama teisė į kompensacijas: 1. Gyvenamąją vietą būste deklaravę arba būstą nuomojantys bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į kompensacijas, jeigu kreipimosi dėl kompensacijų metu atitinka visus šiuos reikalavimus: 1) bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė neviršija turto vertės normatyvo. Jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė viršija turto vertės normatyvą, nustatant teisę į kompensacijas, kai kreiptasi pirmą kartą arba praėjus ne mažiau kaip 24 mėnesiams nuo paskutinio mėnesio, už kurį kompensacijos buvo paskirtos, šis reikalavimas 3 mėnesius netaikomas; 2) kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas (įvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šio įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į piniginę socialinę paramą; 3) įsiskolinusieji už būsto šildymą ir (ar) karštą vandenį, ir (ar) geriamąjį vandenį su energijos, kuro, vandens tiekėjais yra sudarę sutartį (sutartis) dėl dalies skolos apmokėjimo, kas mėnesį gražinant ne daugiau kaip 20 procentų bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų, arba teismas yra priteisęs apmokėti skolą.

Pažymi, kad Paramos įstatymo 6 straipsnio 1 punkte ir 7 straipsnio 1 dalies 1 punkte yra numatyta išimtis, kada socialinė pašalpa ar kompensacija gali būti skiriama net ir viršijant turimo turto normatyvą – įstatyme numatyta nuostata, kad turtas 3 mėnesius nebus vertinamas, kai dėl piniginės socialinės paramos asmuo kreipiasi pirmą kartą arba praėjus 24 mėnesiams po paramos gavimo. Šiuo atveju ši išimtis negali būti taikoma, nes paskutinį kartą pareiškėjai būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens kompensacija buvo skirta Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023 m. balandžio 12 d. sprendimu Nr. 76370 už 2023 m. kovo 1 d. – 2023 m. balandžio 30 d. laikotarpį, t. y. ginčo atveju kompensacijos skyrimo klausimas sprendžiamas ne pirmą kartą, o nuo paskutinio paskyrimo nėra praėję 24 mėnesiai.

Nurodo, kad pagal Paramos įstatymo 14 straipsnio 1 dalį, skaičiuojant turto normatyvą, vertinamas visas besikreipiančiojo asmens turimas turtas: statiniai, žemė, transporto priemonės, vertybiniai popieriai, piniginės lėšos ir kt. Bendrą turto vertės normatyvą, kuris palyginamas su šeimos arba vieno gyvenančio asmens faktiškai turimo turto verte, apskaičiuoja savivaldybės, remdamosi informacija apie gyventojų turimą turtą, kuri gaunama iš valstybės registru ir žinybinių registru bei valstybės informacinių sistemų. Kelerius metus turtas nebuvo vertinamas siekiant sušvelninti socialines koronaviruso pandemijos pasekmes, o vėliau – apsaugoti nepasiturinčius

gyventojus nuo infliacijos sukeltų neigiamų pasekmių bei energijos išteklių kainų staigaus augimo. Įsigaliojus Įstatymo pakeitimams, Seimas grąžino iki 2020 m. birželio galiojusią tvarką, kai, skiriant gyventojams šildymo ir vandens šildymo išlaidų kompensacijas ar socialinę pašalpą, vertinamas gyventojų nuosavybės teise turimas turtas, todėl priėmus prašymus – paraiškas, pateikiamas 2023 m. rugsėjo 1 d. ir vėliau, turi būti vertinamas turimas asmens (šeimos) turtas (kilnojamasis, nekilnojamasis ir kt.).

Nurodo, kad pareiškėjos prašymas – paraiška pateiktas 2023 m. rugsėjo 11 d. Iš Nekilnojamojo turto registro nustatyta, kad pareiškėjos vardu yra registruoti 7 nekilnojamojo turto objektai: butas Kaune, statiniai Birštono sav. bei 5 žemės sklypai (jų dalys). Atlikus skaičiavimus, Savivaldybės Socialinės paramos skyriaus 2023 m. spalio 6 d. išvadoje Nr. 15341, kurioje naudojami Paramos įstatymo 16 straipsnyje nurodyti turto vertės normatyvo apskaičiavimai ir viešųjų registrų duomenys, nustatyta, kad pareiškėjos turimo turto vertė yra 91310,21 Eur, o turto vertės normatyvas, kuriam esant būtų galima skirti kompensaciją yra 90557,00 Eur. Iš šių duomenų matyti, kad pareiškėjos turimo turto (registruoto nekilnojamojo turto) vertė nors ir nedaug, bet viršija Paramos įstatymo nustatytą turto normatyvą, todėl pareiškėjai kompensacija už jos prašomą laikotarpį negali būti paskirta.

Pažymi, kad atsakovei suprantamos pareiškėjos nurodytos aplinkybės, kad pareiškėjos pajamos nedidelės ir sumokėjus visus mokesčius lieka maža suma pragyvenimui, todėl būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens kompensacija labai reikalinga, tačiau esant nurodytoms Paramos įstatymo nuostatoms, atsakovė neturi teisės ir galimybių interpretuoti kompensacijos skyrimo sąlygų kitaip nei jos nurodytos Paramos įstatyme.

Paaiškina, jog Paramos įstatymo 21 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad jeigu dėl kompensacijų kreipiamasi likus vienam mėnesiui iki šildymo sezono pradžios mėnesio ar vėliau arba šildymo sezono metu, kompensacijos skiriamos visam šildymo sezono laikotarpiui, jeigu bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo kreipimosi dėl kompensacijų ir sprendimo priėmimo metu, taip pat laikotarpiu, už kurį skiriamos kompensacijos, turi teisę gauti kompensacijas. Tai reiškia, kad tuo atveju, jei pasikeistų pareiškėjos turimo turto kiekis ar vertė ir dėl to nebebūtų viršytas turimo turto normatyvas, o pareiškėja atitiktų kitas Paramos įstatyme nustatytas kompensacijų skyrimo sąlygas, ji iki šildymo sezono pabaigos turėtų teisę pakartotinai kreiptis dėl kompensacijos skyrimo ir kompensacija galėtų būti paskirta už visą šildymo sezoną.

Skundas tenkintinas

Byloje ginčas kilo dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-10-06 sprendimo Nr. 89661, „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamo vandens išlaidų kompensacijos“ teisėtumo (b. l. 4, 22).

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėja Savivaldybei 2023 m. rugsėjo 11 d. pateikė Prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti Nr. 71149 dėl būsto šildymo, karšto vandens ir geriamo vandens išlaidų kompensacijos už laikotarpį nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. iki 2024 m. balandžio 30 d. (b. l. 27 - 32), pateikė duomenis, kad banko sąskaitoje turi piniginių lėšų – (*duomenys neskelbtini*) eurų, nurodė, kad sodyba nenaudojama, nenuomojama (b. l. 32), pateikė duomenis apie išlaidas už vandens tiekimą bei šilumą karštam vandeniui paruošti (b. l. 33, 34).

Savivaldybė prieš priimdama Sprendimą rėmėsi VĮ „Regitra“ informacija, kad nėra duomenų apie pareiškėjos kelių transporto priemones (b. l. 37); VĮ Registrų centro duomenimis, jog pareiškėjai nuosavybės teise priklauso butas (*duomenys neskelbtini*), Kaune; žemės sklypas (*duomenys neskelbtini*), Birštono sav.; žemės sklypas (*duomenys neskelbtini*) Birštono sav.; statiniai (*duomenys neskelbtini*), Birštono sav.; 2 žemės sklypai (*duomenys neskelbtini*) Birštono sav.; žemės sklypas (*duomenys neskelbtini*), Prienų raj. sav. (b. l. 38); Nacionalinės mokėjimo agentūros duomenų bazės išrašu (b. l. 36); SODRA duomenų bazės išrašu (b. l. 35) Gyventojų registro duomenų bazės išrašu, kurio duomenimis bute (*duomenys neskelbtini*), Kaune, deklaravusi gyvenamąją vietą pareiškėja (b. l. 36); Nekilnojamojo turto registro pažymos socialinei paramai gauti (aktualus 2023-09-29) duomenimis, kad buto (*duomenys neskelbtini*), Kaune, vidutinė rinkos

vertė – 53300 eurų (b. l. 39); 6 Nekilnojamojo turto registro pažymomis socialinei paramai gauti (b. l. 40-46).

Nekilnojamojo turto registro pažymoje socialinei paramai (aktuali 2023-09-29) duomenimis, pareiškėjai nuosavybės teise priklauso šis nekilnojamasis turtas: Birštono sav., (*duomenys neskelbtini*) (reg. Nr. (*duomenys neskelbtini*)): gyvenamasis namas (unik. Nr. (*duomenys neskelbtini*), vidutinė rinkos vertė – 4270 eurų; ūkinis pastatas (unik. Nr. (*duomenys neskelbtini*), vidutinė rinkos vertė – 206 eurai; kluonas (unik. Nr. (*duomenys neskelbtini*)) vidutinė rinkos vertė – 202 eurai; lauko viralinė (unik. Nr. (*duomenys neskelbtini*)), vidutinė rinkos vertė – 30 eurų; kiemo rūšys (unik. Nr. (*duomenys neskelbtini*)), vidutinė rinkos vertė – 70 eurų; kiemo statiniai - (unik. Nr. (*duomenys neskelbtini*)), vidutinė rinkos vertė – 70 eurų (b. l. 40, 41).

Nekilnojamojo turto registro pažymos socialinei paramai (aktuali 2023-09-29) duomenimis, pareiškėjai nuosavybės teise priklauso žemės sklypas (reg. Nr. (*duomenys neskelbtini*)) Birštono sav., (*duomenys neskelbtini*), indeksuota miško medynų vertė – 998 eurai; vidutinė rinkos vertė be medynų – 37 eurai. (b. l. 42).

Nekilnojamojo turto registro pažymos socialinei paramai (aktuali 2023-09-29) duomenimis, pareiškėjai nuosavybės teise priklauso žemės sklypas (reg. Nr. (*duomenys neskelbtini*)) Birštono sav., (*duomenys neskelbtini*) (unik. Nr. (*duomenys neskelbtini*)); vidutinė rinkos vertė be medynų – 1200 eurų (b. l. 43).

Nekilnojamojo turto registro pažymos socialinei paramai (aktuali 2023-09-29) duomenimis, pareiškėjai nuosavybės teise priklauso žemės sklypas (reg. Nr. (*duomenys neskelbtini*)) Birštono sav., (*duomenys neskelbtini*) (unik. Nr. (*duomenys neskelbtini*)); vidutinė rinkos vertė be medynų – 4040 eurų (b. l. 44).

Nekilnojamojo turto registro pažymos socialinei paramai (aktuali 2023-09-29) duomenimis, pareiškėjai nuosavybės teise priklauso 388/772 dalis žemės sklypo (reg. Nr. (*duomenys neskelbtini*)) Prienu r. (*duomenys neskelbtini*) (unik. Nr. (*duomenys neskelbtini*)); viso sklypo vidutinė rinkos vertė be medynų – 26600 eurų (b. l. 45).

Nekilnojamojo turto registro pažymos socialinei paramai (aktuali 2023-09-29) duomenimis, pareiškėjai nuosavybės teise priklauso 782/1176 dalis žemės sklypo (reg. Nr. (*duomenys neskelbtini*)) Birštono sav., (*duomenys neskelbtini*) (unik. Nr. (*duomenys neskelbtini*)); viso sklypo vidutinė rinkos vertė be medynų – 1800 eurų, indeksuota miško medynų vertė – 878 eurai (b. l. 46).

Savivaldybės Socialinės paramos skyriaus 2023-10-06 išvadoje Nr. 15341 „Dėl teisės į piniginę socialinę paramą“ (b. l. 23) nurodyta, kad pareiškėja neturi teisės gauti piniginę socialinę paramą, nes jos deklaruoto turto vertė viršija nustatyto turto vertės normatyvą. Lentelėje „Turto rūšies normatyvas“ nurodyta, kad bendras turto vertės normatyvas yra 90557 eurai, tame tarpe, piniginių lėšų normatyvas – 2355 eurai, būsto vertės normatyvas – 71460 eurų, žemės sklypų normatyvas – 13602 eurai; kilnojamojo turto normatyvas – 3140 eurų. Lentelėje „Deklaruoto turto vertė“ nurodyta, kad iš viso deklaruoto turto vertė yra 91310,21 eurų, piniginių lėšų – (*duomenys neskelbtini*) eurų; nekilnojamojo turto – 90610,21 eurų, iš kurių statinių – 58148 eurai; žemės sklypų – 32462,21 eurai.

Minėtų duomenų pagrindu buvo priimtas skundžiamas Sprendimas ir pareiškėja apie jį buvo informuota Savivaldybės Socialinės paramos skyriaus 2023-10-06 pranešimu Nr. 15342 „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto vandens ir geriamo vandens išlaidų kompensacijas“. Nurodytas prašymo skirti kompensaciją netenkinimo teisinis pagrindas – pagal Paramos įstatymo 6 str. 1 p. ir 7 str. 1 p. – nuosavybės teise turimo turto vertė viršija turto vertės normatyvą. Pareiškėja bute dėl kurio kompensacijos skyrimo kreipėsi į Savivaldybę, gyvena viena.

Pareiškėja Sprendimo neteisėtumą grindžia tuo, Savivaldybei neskyrus būsto šildymo, karšto vandens ir geriamo vandens išlaidų kompensacijos už laikotarpį nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. iki 2024 m. balandžio 30 d., jai truks pajamų pragyvenimui, neįvertinta, kad sodyba nenaudojama, ji jos negali parduoti dėl bendraturčių neveikimo.

Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999-05-11, 2004-12-13 nutarimai, 2004-11-05 išvada). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (žr., pvz. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau - LVAT) 2012-03-01 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1605/2012).

Komisija sprendžia, kad nagrinėjamu atveju atsakovės veikimas ir su juo susijusių klausimų sprendimas yra sietinas su institucijos veikimu viešojo administravimo srityje, todėl jos veiklai yra taikytinos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) (teisės akto redakcija, galiojanti nuo 2023-01-01) normos. Nagrinėjant šį ginčą, svarbu nustatyti, ar atsakovė tinkamai pagal VAI nuostatų reikalavimus išnagrinėjo pareiškėjos prašymą bei informavo pareiškėją apie jo nagrinėjimo rezultatus.

Prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus (VAI 2 straipsnio 10 dalis). Asmenų prašymus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles (VAI 11 straipsnio 1 dalis). Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 (akto redakcija, galiojanti nuo 2022-09-03), 1 punkte įtvirtinta, jog jos reglamentuoja prašymų ir skundų nagrinėjimą ir asmenų aptarnavimą viešojo administravimo subjektuose, taip pat subjektuose, kurie teikia viešąsias paslaugas ir nagrinėja prašymus ir skundus dėl šių viešųjų paslaugų, o 35 punkte numatyta, kad prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Pagal Taisyklių 45 punktą, į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį, pvz., į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAI 13 straipsnyje nustatyta tvarka. Tai reiškia, kad prašymo nagrinėjimo ribas nustato pats pareiškėjas savo prašymo turiniu, kurio institucija, nagrinėjanti prašymą, privalo laikytis ir pateikti atsakymą į prašymą ne siauresnės apimties nei pateikto prašymo turinys. Atsakyme į prašymą asmuo turi būti informuojamas apie priimto Sprendimo apskundimo tvarką.

Pažymėtina, kad nagrinėjamu atveju atsakovės priimtas Sprendimas yra laikytinas administraciniu sprendimu, kaip apibrėžta VAI 2 straipsnio 5 dalyje, t. y. administracinis sprendimas yra teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei. Viešojo administravimo subjekto sprendimai turi atitikti VAI 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintas nuostatas, be kita ko, administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės bei administracinio sprendimo motyvai. VAI 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais, o 5 punkte nustatytu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą (skundą) turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo (skundo) nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo (skundo) turinį.

Lietuvos vyriausiasis administracinis (toliau – LVAT) teismas savo jurisprudencijoje yra konstatavęs, kad <...> reikalavimas viešojo administravimo subjektui motyvuoti priimamą sprendimą taikomas visose viešojo administravimo srityse (VAI 1 str.). Tačiau LVAT praktikoje pažymėta, kad viešojo administravimo subjektai sprendžia skirtingo pobūdžio teisinius santykius, kuriuos reguliuoja specialios teisės normos, skirtos tik šiems teisiniams santykiams reglamentuoti, ir skirtinguose teisiniuose santykiuose priimamų individualių administracinių aktų turinys gali būti skirtingas (pagal apimtį, struktūrą ir pan.), nes gali būti nulemtas tų specialiųjų teisės normų reikalavimų, kurios reglamentuoja atitinkamus teisinius santykius (žr. LVAT 2010 m. spalio 4 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A438-1116/2010). Todėl kiekvienu konkrečiu atveju vertinant individualaus administracinio akto teisėtumą turi būti atsižvelgiama ir į tuos teisės aktus, kurie reguliuoja konkretų teisinį santykį, t. y. turi būti įvertinama, kokie ir kokia apimtimi yra teisiškai reikšmingi faktai bei kokios konkrečios materialinės teisės normos asmeniui gali sudaryti

atitinkamas prielaidas bei sąlygas, kad būtų sukurtos, panaikintos ar pakeistos asmens subjekcinės teisės tam tikruose teisiniuose santykiuose (žr. LVAT 2010 m. spalio 4 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A438-1116/2010). Visgi net ir esant tokiai situacijai, kiekvienu atveju negali būti paneigiama viešojo administravimo institucijos pareiga pagrįsti asmenų atžvilgiu priimamus individualius administracinius aktus, t. y. nurodyti konkrečiu atveju pakankamus ir aiškius motyvus, lėmusius sprendimo priėmimą (žr. LVAT 2012 m. kovo 5 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I662-5/2012, 2022 m. birželio 29 d. sprendimą administracinėje byloje eA-2530-602/2022).

Komisija pažymi, kad atsakymas asmeniui turi atitikti teisės aktuose nustatytus reikalavimus. Administracinio sprendimo *priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, kad būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar tai darant tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo (LVAT 2013-11-21 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-2124/2013).*

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja VAI, Paramos įstatymas, Piniginės socialinės paramos Kauno miesto savivaldybės nepasiturintiems gyventojams teikimo tvarkos aprašas (toliau - Paramos teikimo aprašas), patvirtintas Kauno miesto savivaldybės tarybos 2015 m. sausio 22 d. sprendimu Nr. T-14. Šių teisės aktų nuostatose yra nustatyta kompensacijų skyrimo pagrindai ir tvarka.

Įvardintu teisiniu reguliavimu įgyvendinama viena iš socialinės politikos priemonių – gyventojų finansinės naštos sumažinimas dalį būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų subsidijuojant iš Savivaldybės biudžeto lėšų. Būsto šildymo, karšto vandens ir geriamo vandens išlaidų kompensacijos skirtos apsaugoti labiausiai pažeidžiamą socialinę grupę nepasiturinčių asmenų ir teikti būtina paramą tiems, kuriems labiausiai ir / ar neišvengiamai reikia.

Būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijų, kaip vienos iš piniginės socialinės paramos rūšių, teikimo sąlygas ir principus, kompensacijų dydžius bei jas gaunančių asmenų teises ir pareigas reglamentuoja Paramos įstatymas. Šio įstatymo 3 straipsnyje įtvirtinti piniginės socialinės paramos principai, vienas iš jų – socialinio teisingumo ir veiksmingumo principas, kuris reiškia, kad piniginė socialinė parama teikiama siekiant sudaryti sąlygas gauti paramą tada, kada jos labiausiai reikia, padėti išvengti skurdo spąstų ir racionaliai naudoti turimus išteklius. Pagal šio įstatymo 4 straipsnį, piniginę socialinę paramą savivaldybės teikia vykdydamos savarankiškąją savivaldybių funkciją, kuri yra finansuojama iš savivaldybių biudžeto lėšų. Byloje nėra ginčo, kad pareiškėjos materialinė padėtis yra sunki, tą pripažino ir atsakovė atsiliepime į skundą.

Socialinės paramos rūšys yra socialinė pašalpa ir būsto šildymo išlaidų, geriamo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos (Paramos įstatymo 5 str.).

Paramos įstatymo 20 straipsnyje nustatyta, kad dėl piniginės socialinės paramos asmenys kreipiasi į vietos savivaldybės administraciją, pateikdami nustatytos formos prašymą – paraišką, kitus šiame straipsnyje nurodytus dokumentus bei piniginės socialinės paramos skyrimui ir apskaičiavimui būtinus duomenis. Paramos teikimo aprašo 21 p. aiškiai nustatyta, kad kompensacijos skiriamos, kai bendrai gyvenantys asmenys ar vienas gyvenantis asmuo atitinka visus Paramos įstatymo 7 straipsnyje nurodytus reikalavimus.

Kaip nustatyta byloje, skundžiamame Sprendime ir Savivaldybės Socialinės paramos skyriaus 2023-10-06 pranešime Nr. 15342 „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto vandens ir geriamo vandens išlaidų kompensacijas“, nurodytas prašymo skirti kompensaciją netenkinimo teisinis pagrindas – pagal Paramos įstatymo 6 str. 1 p. ir 7 str. 1 p. ir faktinis pagrindas – nuosavybės teise turimo turto vertė viršija turto vertės normatyvą.

Komisijos vertinimu toks skundžiamo Sprendimo pagrindimas negali būti laikomas tinkamu ir išsamiu. Paramos įstatymo 5 str. yra nustatytos dvi socialinės paramos rūšys: socialinė pašalpa (6 str.) ir būsto šildymo išlaidų, geriamo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos (7 str.). Neginčijamai byloje nustatyta, kad pareiškėja kreipėsi tik dėl būsto šildymo išlaidų, geriamo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos, todėl vien tai, kad Savivaldybė nurodė, jog vadovavosi Paramos įstatymo 6 str. 1 d., kuri išimtinai reglamentuoja socialinės pašalpos skyrimą, rodo, kad atsakovė, ne tik netinkamai teisiškai kvalifikavo atsisakymą tenkinti pareiškėjos prašymą, bet neindividualizavo neigiamas pasekmes sukeliančio Sprendimo. Be to, Paramos įstatymo 7 str. 1 p. yra nustatyti trys reikalavimai, kuriuos vienam gyvenančiam asmeniui atitikus, yra skiriama kompensacija, t. y. gyvenamąją vietą būste deklaravęs vienas gyvenantis asmuo turi teisę į kompensacijas, jeigu kreipimosi dėl kompensacijų metu atitinka visus šiuos reikalavimus: 1) vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto Paramos įstatymo 14 straipsnyje, vertė neviršija turto vertės normatyvo. Jeigu vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto Paramos įstatymo 14 straipsnyje, vertė viršija turto vertės normatyvą, nustatant teisę į kompensacijas, kai kreiptasi pirmą kartą arba praėjus ne mažiau kaip 24 mėnesiams nuo paskutinio mėnesio, už kurį kompensacijos buvo paskirtos, šis reikalavimas 3 mėnesius netaikomas; 2) vienas gyvenantis asmuo atitinka bent vieną iš Paramos įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų, kurioms esant vienas gyvenantis asmuo turi teisę į piniginę socialinę paramą; 3) įsiskolinusieji už būsto šildymą ir (ar) karštą vandenį, ir (ar) geriamąjį vandenį su energijos, kuro, vandens tiekėjais yra sudarę sutartį (sutartis) dėl dalies skolos apmokėjimo, kas mėnesį gražinant ne daugiau kaip 20 procentų vieno gyvenančio asmens pajamų, arba teismas yra priteisęs apmokėti skolą. Komisijos vertinimu, neįvardijus, kurio iš nurodytų reikalavimų neatitinka pareiškėja, ir neatskleidus kokie faktiniai duomenys ar konkretūs paskaičiavimai rodo minėtus neatitikimus, yra eliminuojama galimybė pareiškėjai suprasti skundžiamo Sprendimo tiek teisinį, tiek faktinį pagrindą.

Paramos teikimo aprašas nustato, kad Prašymą - paraišką pateikęs asmuo apie priimtą sprendimą dėl piniginės socialinės paramos skyrimo ar neskryrimo turi būti informuojamas asmens Prašyme - paraiškoje nurodytu informavimo būdu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos. Jeigu piniginė socialinė parama neskiriama, reikia nurodyti neskryrimo priežastis ir šio sprendimo apskundimo tvarką (34 p.). Iš bylos medžiagos matyti, kad pareiškėja apie skundžiamą Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-10-06 sprendimą Nr. 89661 „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamo vandens išlaidų kompensacijos“ buvo informuota Savivaldybės Socialinės paramos skyriaus 2023-10-06 pranešimu „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto vandens ir geriamo vandens išlaidų kompensacijas“ Nr. 15342, t. y. teisės normomis nustatytu terminu. Tačiau Komisijos vertinimu, skundžiamame Sprendime ir Pranešime nėra nurodyta išsamių ir aiškių motyvų prašomos kompensacijos neskryrimo priežastims pagrįsti, apsiribota tik nurodyta informacija, kad „*nuosavybės teise turimo turto vertė viršija turto vertės normatyvą*“. Komisija, įvertinusi aukščiau nurodytą teisinį reglamentavimą bei nustatytas ginčui reikšmingas aplinkybes, sprendžia, kad pareiškėjos atžvilgiu priimtas Sprendimas, Komisijos vertinimu, negali būti laikomas pagrįstu ir teisėtu, nes neatitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies reikalavimų. Ginčijamas Sprendimas nurodytos teisės normos požiūriu surašytas ydingai, nes jame nėra aiškiai išdėstyti motyvai, nėra nurodyti teisiškai reikšmingi faktai bei nenurodytos konkrečios materialinės teisės normos (teisinis pagrindas), kuriomis atsakovė vadovavosi priimdama skundžiamą Sprendimą.

Viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai privalo būti tikslūs, suprantami, nedviprasmiški, jų motyvų išdėstymas – adekvatus ir pakankamas, leidžiantis suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį valdžios institucijos sprendimą. Komisija, įvertinusi tai, kas išdėstyta, konstatuoja, kad atsakovės priimtas 2023 m. spalio 6 d. Sprendimas Nr. 89661 yra neteisėtas, nes neatitinka esminių VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose nustatytų reikalavimų administraciniam sprendimui, todėl yra naikinamas (IAGNTĮ 20 str. 1 d. 2 p.).

Pažymėtina, kad sprendimas, kuriuo panaikintas viešojo administravimo subjekto priimtas aktas dėl to, jog jame neaiškūs jo priėmimo motyvai ar netinkamai nurodytas teisinis pagrindas, nereiškia, kad viešojo administravimo subjektas yra įpareigojamas priimti priešingą sprendimą – šiuo atveju viešojo administravimo subjektas gali priimti bet kokį sprendimą (ir tokį patį, koks buvo priimtas anksčiau), tačiau jame turi būti aiškiai nurodyti tokio sprendimo priėmimo motyvai (žr., pvz., LVAT 2014-02-04 nutartį administracinėje byloje Nr. A602-120/2014).

Atsižvelgiant į ginčo situacijos teisinį reglamentavimą, Komisija sprendžia, kad skundžiamas Sprendimas yra neteisėtas ir nepagrįstas, todėl pareiškėjos skundas tenkintinas pilna apimtimi, Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-10-06 sprendimas Nr. 89661 naikintinas kaip nepagrįstas ir atsakovė įpareigotina pareiškėjos 2023-09-11 Prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti Nr. 71149 nagrinėti iš naujo ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį motyvuotą sprendimą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktais, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos L. T. B. skundą tenkinti.

Panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-10-06 sprendimą Nr. 89661 kaip nepagrįstą.

Įpareigoti Kauno miesto savivaldybės administraciją pareiškėjos L. T. B. 2023 m. rugsėjo 11 d. prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti Nr. 71149 išnagrinėti iš naujo ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo ginčo šalys gali apskųsti Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Birutė Pranevičienė

Komisijos nariai

Lionela Gelmanienė

Edvardas Jucius